

2. Професійна діяльність бухгалтера: аутсорсинг, ризики, захист інформації [монографія] / Л. В. Чижевська, І. М. Вигівська, А. П. Дикий, Л. С. Скакун. Житомир: Рута, 2011. 404 с.

3. Nobes C., Parker R. Comparative international accounting, 10th ed. Pearson Education Limited, Harlow, 2008. 632 p.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

*Зюкова М. М. к.е.н., доцент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Ю. Кондратюка»
Вороніна В. Л. к.е.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія*

Для прийняття рішень користувачі постійно мають потребу у обліково-аналітичній інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства в цілому та щодо власного капіталу та його складових зокрема.

Інформація про склад, структуру та динаміку власного капіталу використовується для визначення показників, що характеризують фінансовий стан підприємства. Ця інформація формується у системі бухгалтерського обліку та знаходить своє відображення у фінансовій звітності.

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» трактує власний капітал як частину в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [1].

На законодавчому рівні регулювання обліку власного капіталу здійснюється низкою нормативних документів. Серед них Господарський кодекс України [2], Цивільний кодекс України [3], Податковий кодекс України [4], Законами: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність [5], Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю [6], Про акціонерні товариства [7], Про інвестиційну діяльність [8], Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9], Планом рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [10] та іншими документами.

Крім законодавчого регулювання, питання обліку власного капіталу визначаються внутрішніми регламентами підприємства, до яких відносяться Статут підприємства, засновницький договір, Наказ (положення) про облікову політику ті іншими документами.

Безпосередній вплив на повноту та достовірність обліку та фінансової звітності має облікова політика підприємства, яка є важливим елементом організації обліку будь-якого підприємства.

Основними аспектами щодо обліку власного капіталу, що знаходять своє відображення в обліковій політиці, як правило, є: перелік нормативних документів, що стосуються організаційно-методичних аспектів обліку власного капіталу які застосовує підприємство, перелік аналітичних рахунків, які відкриваються до рахунків з обліку власного капіталу, методика оцінки внесків засновників до статутного капіталу, порядок збільшення та зменшення статутного капіталу, порядок утворення та використання резервного капіталу, порядок визначення розміру частки статутного капіталу, яка належить засновнику при його вибутті зі складу засновників, порядок дооцінки необоротних активів, порядок розподілу прибутку, порядок покриття збитків, порядок нарахування та виплати дивідендів тощо.

В системі обліку для узагальнення інформації про стан і рух компонентів власного капіталу (статутного, пайового, у дооцінках, додаткового, резервного, вилученого, неоплаченого, а також нерозподілених прибутків (непокритих збитків), цільових надходжень, забезпечень майбутніх витрат і платежів, страхових резервів) призначено рахунки четвертого класу «Власний капітал та забезпечення зобов'язань» Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій [10].

Проведене дослідження дозволяє підтвердити необхідність чіткого та прозорого регламентування організаційно-методичних аспектів обліку власного капіталу у внутрішніх положеннях підприємства на основі нормативно-правових документів, що сприятиме повноті, достовірності та зрозумілості даних обліку та звітності з метою задоволення інформаційних потреб користувачів для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Література.

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. № 73. / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

2. Господарський кодекс України від 16.01.03 р. № 436-IV. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

3. Цивільний кодекс України від 19.06.03р. № 980-IV. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

4. Податковий кодекс України від 2.12.10р. №2755-VI. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 11.05.00 р. №1707-III. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

6. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 №2275-VIII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

7. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.08 №514-VI. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

8. Про інвестиційну діяльність: Закон України, від 18.09.91 №1560-XII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

9. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерством фінансів від 30.11.99р. №291. / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення: 14.09.2020).